

KARBYURATORLI DVIGATELLARN TA'MINLASH TIZIMINING VAZIFALARI TURLARINING FARQLARI

Vahobov Muhammadjon

Farg'ona viloyati Oltiariq tumani 2-son kasb hunar maktabi

Ishlab chiqarish ta'lim ustasi

Annotatsiya: *Yonilg'i bilan ta'minlash tizimi ma'lum miqdordagi yonilg'ini o'zida saqlash, yonilg'i bilan xavoni tozalash, ularda kerakli tarkibda yonuvchi aralashma tayyorlash, aralashmani tsilindirga kiritish va ishlatilgan gazlarni tashqariga chiqarib yuborish uchun xizmat qiladi.*

Kalit so'zlar: *Karbyurator, dvigatel, ta'minlash, xizmat ko'rsatish, yonilg'I, havo tozalash, gazlar.*

Annotation: *the system with fuel supply serves to store a certain amount of fuel in itself, clean the air with fuel, prepare a combustible mixture in them in the required composition, insert the mixture into the cylinder and expel the used gases outside.*

Keywords: *carburetor, engine, supply, service, fuel, air purification, gases.*

Yonilg'i benzabankdan naycha orqali tozalagichga o'tib, undan benzasoz yordamida bosim ostida naychaga va undan karbyuratorga yuboriladi. Tashqi muhitdan xavo tozalagich org'ali koordinatorga suriladi. Karbyuratorda tuzilgan va qisman bug'langan benzin xavo bilan qo'shib yonuvchi aralashmasini hosil qiladi. So'ng yonuvchi aralashmasi kiritish quvuri orqali tsilindrga so'raladi, ishlatilgan gazlar esa chiqarish quviri va oraliq quviri orqali so'ndirgichga kirib, tashqi muhitga chiqariladi.

Benzobankdagi yonilg'i sathi qalqovuch yordamida kabinaga o'rnatilgan manometr bilan aniqlanadi. Benzobankning yonilg'i quyish bo'g'izi qopqoq bilan jips qilib berkitilgan. Bunda yonilg'i aralashmasi tsilindr tashqarisida tayyorlanadi. Yonilg'i aralashmasni bunday tayyorlash karbyuratsiya, uni tayyorlovchi asbobni karbyurator deyiladi. Atomobillarda asosan havo oqimi yuqoridan pastga yo'nalgan karbyuratorlar ishlatiladi. Ularda aralashma hosil qilish ancha sifatli va qulay bo'lib tsilindrlar yonuvchi aralashma bilan yaxshi to'ladi.

Oddiy karbyurator va unda yonuvchi aralashmani tayyorlanishi. Atomobillarda asosan havo oqimi yuqoridan pastga yo'nalgan karbyuratorlar ishlatiladi. Ularda aralashma hosil qilish ancha sifatli va qulay bo'lib tsilindrlar yonuvchi aralashma bilan yaxshi to'ladi. oqimi yuqoridan pastga yo'nalgan oddiy karbyuratorning chizmasi berilgan. Karbyurator yonuvchi aralashmani tayyorlaydigan qurilma bo'lib, u dvigatelni kiritish nayiga o'rnatiladi.

Zamonaviy karbyuratorlar oddiy karbyuratorlardan farq qilladi. Oddiy karbyurator dvigatelning har xil ish maromida ishlashini qanoatlantirmaydi. Chunki

bo'nday hollarda yonuvchi aralashma tezda kambag'allashadi. Natijada dvigatel o'chib qoladi. Dvigatelning turli ish maromlarida qanoatlantiradigan yonuvchi aralashma tayyorlash uchun zamonaviy karbyurator konstruksiyasiga bir nechta qo'shimcha tizilma va moslamalar o'rnatilgan. Bo'lar yurgizib yuborish tuzilmasi salt ishlash tuzilmasi, aralashma tarkibini bir xilda saqlab turish (kompensatsiya) tuzilmasi, boyitgich va tezlashgich tuzilmalari. Dvigatelni yurgizib yuborish tuzilmasi. Dvigatelni yurgizib yuborishda tirsaklm valining aylanishlar soni juda kichik bo'ladi, shu sababli tuzitgichning jiklyoridan yonilg'i oqib chiqishi uchun aralashma tayyorlash bo'linmasida siyoraklashish yetarli bo'lmaydi. Sovuq dvigatelni yurgizib yuborishda va qizdirishda aralashmani quyuqlantirish zarur. quyuq yonuvchi aralashma hosil qilish uchun havo zaslonkasi yopiladi, bunda aralashtirish bo'linmasida siyoraklanish oshadi. Aralashma haddan tashqarii quyuqlik dvigatelga yopishib qolmasligi uchun klapan mavjud bo'lib, u aralashtirish bo'linmasida aralashma haddan tashqarii quyuqlashishiga yo'l qo'ymaslik uchun havo bosimi ta'sirida ochiladi. Haydovchi zaslonkasini tros va zaslonka o'qiga mahkamlangan richak yordamida yopadi yoki ochadi. Havo zaslonkasi yopilishi bilan bir vaqtda drossel zaslonkasi bir muncha ochiladi. Zaslonkaning ikkala tamonida havo bosimining farqi ta'sirida zaslonka ochilishi uchun havo zaslonkasining o'qi kiritish nayigiga ekstsentirik o'rnatiladi

Salt ishlash tuzilmasi. Salt ishlash tuzilmasi dvigatel yuklanishsiz va tirsakli val kichik aylanishlar sonida ishlaganda yonuvchi aralashma tayyorlab berishga mo'ljallangan. Bu maromda dvigatel tsilindrlarda ko'p miqdorda ishlatilgan gaz qoladi, ish aralashmasining yonish tezligi sekinlashadi, shu sababli dvigatel ishlashishi uchun quyuq yonuvchi aralashma zarur.

Aralashma tartibini bir xilda saqlab turish (kompensatsiya)tuzilmasi Dvigatel kichik yuklanishdan o'rta yuklanishga o'tganda aralashmaning asta suyulishini ta'minlab uni bir xilda saqlab turishni ta'minlaydigan tuzilmani , aralashmaning kompensatsiyalash tuzilmasidi deyiladi.

Kompensatsiyalash tuzilmasi kanaliga havoning kirishi, asosiy jiklyorga ta'sir etuvchi serraklanishni kamaytiradi. Natijada yonilg'i emulsiya quduqchasida sodir bo'lgan siyraklanish ta'sirida jiklyordan oqib chiqadi va yonuvchi aralashmaning tejamli (suyultirilgan) tarkibi dvigatel o'rtacha yuklanishda ishlatilganda asosiy va havo jiklyorlarining kalibrlangan teshiklarini tanlab ta'minlanadi. Aralashmaning boyitgich tuzilmasi (ekonomayzer). Bu tuzilma dvigatel katta yuklanishlarda ishlaganda yonuvchi aralashmani o'z-o'zidan quyuqlashtirib berish uchun xizmat qiladi.

FOYDALANILADIGAN ADABIYOTLAR:

1. Mamatov.X. Avtomobillar. 1-qism. -T.: O'qituvchi, 1995.-272 b.
2. Mamatov.X. Avtomobillar. 2-qism.-T.: O'qituvchi, 1998.-333 b.

3. Fayzullaev E. Transport vositalarining tuzilish va nazariyasi (lotin yozuvida). Toshkent. Yangi asr avlodi, 2006.-375 b
4. Fayzullaev E.Z va boshqalar. Transport vositalarining tuzilishi va nazariyasi. Toshkent, "Zarkalam," 2005.-432.
5. Vaxlamov V.K, Podvijnoy sostav avtomobil'nogo transporta.- M: Akademiya, 2003. -285 b.
6. Vaxlamov V.K, Shatrov M.G, Yurchevskiy A.A. Avtomobili: Teoriya i konstruktsi avtomobilya i dvigatel'ya.- M: Akademiya, 2003. -320 b.
7. Ivanov A.M, Solntsev A.N, Gaevskiy V.V Osnovoi konstruktsii avtomobilyaM. Knijnoe izdatel stvo Za rulem. 2005-336 s.
8. Qodirov. S.M Tiko avtomobilining tuzilishi, nosozliklarini aniqlash va ta`mirlash. -T.: O'qituvchi, 2001.-258 b.